

Memo

Fysieke Leefomgeving

Telefoon (038) 498

Aan De gemeenteraad Zwolle

Kopie: College B&W

Van Peter Snijders

Datum 2 december 2022

Onderwerp Betoging boerenprotest

Geachte leden van de raad,

Woensdag 16 november kwamen agrariërs een brief met eisen aanbieden aan de verantwoordelijke gedeputeerden en CdK voor het stikstofbeleid en handhaving daarvan. In de brief hadden ze eisen opgesteld waarvan ze wilden dat de provincie deze ging ondertekenen. Als ultimatum hebben ze de provincie twee weken gegeven om te reageren. Ondanks dat de provincie verleden week reeds inhoudelijk heeft gereageerd, en heeft aangegeven niet op de eisen in te kunnen gaan, liep het formele ultimatum woensdag (30 november) af. De Provincie heeft het aanbod gedaan om in gesprek te gaan. De agrariërs hadden aangeven dat grotere acties zouden volgen indien de provincie niet in zou gaan stemmen met hun eisen.

Om op eventuele acties voorbereid te zijn is er in de afgelopen twee weken veelvuldig contact en afstemming geweest met de provincie en andere betrokken partners. Afgelopen maandag is de driehoek bijeengekomen waarin uitgangspunten voor acties benoemd zijn, faciliteren, beheersen en handhaven van de openbare orde. Uitgangspunt was tevens dat de binnenstad (binnen stadsgrachten), park de Wezenlanden en enkele andere gebieden vrij moesten blijven van landbouwvoertuigen om gevaarlijke situaties te voorkomen.

Woensdagavond 30 november, kreeg ik concrete informatie dat er op 1 december een betoging zou plaatsvinden in Zwolle. Uit diverse hoeken van het land werd opgeroepen om in grote getalen naar verzamelpunten te komen om vervolgens gezamenlijk naar een nader af te spreken locatie te rijden. Hierop is er direct afstemming geweest met de leden van de driehoek. Door de politie (Basisteam Zwolle en Staf Grootchalig & Bijzonder Optreden-SGBO) en ook de gemeente is fors opgeschaald om dit goed te kunnen faciliteren.

Donderdagochtend, 1 december, is de driehoek opnieuw bij elkaar gekomen om het laatste beeld met elkaar te delen. Daarbij is nogmaals nadrukkelijk uitgesproken dat demonstreren mag en dat we dat te allen tijde faciliteren maar dat er bij grensoverschrijdend gedrag direct wordt opgetreden. Na deze driehoek heb ik de fractievoorzitters geïnformeerd over de aankomende betoging.

Datum

2 december 2022

Gedurende de ochtend kwamen er nadrukkelijke signalen binnen van de agrariërs dat ze het in Zwolle wilden laten 'regenen' en daarvoor landbouwvoertuigen met giertanks mee wilden nemen. Hierop heb ik besloten om een noodbevel uit te vaardigen om 12.00 uur voor het verbod op het meenemen van landbouwvoertuigen met giertanks binnen de bebouwde kom van Zwolle. Dit noodbevel is van kracht gebleven tot 2 december 02.00 uur.

Rond die periode kwam ook de stroom van landbouwvoertuigen en personenauto's op gang. Ze kwamen, net als de vorige keren, uit de wijde omstreken van Overijssel, Drenthe, Friesland, Groningen en Gelderland. In tegenstelling tot twee weken geleden bestond de groep nu voornamelijk uit mannen waarbij er ook groepen niet-agrariërs/anti-overheid demonstranten zich onder de agrariërs mengden waarbij ook gezicht bedekkende kleding werd gedragen. De situatie werd grimmig en er werd kortstondig niet naar aanwijzingen van de politieambtenaren geluisterd. Daarop heeft de politie opgetreden met inzet van materieel (politieshovel) en zijn er aanhoudingen verricht.

Tevens kwam er bij de gemeente een telefoongesprek binnen met bedreigende uitlatingen aan mijn adres. Dit kon direct gelinkt worden aan de betoging. Het signaal heeft de politie direct opgepakt en er is intern bij de beveiliging van het stadhuis en stadskantoor opgeschaald.

In het begin van de middag gaven de betogers aan bij het provinciehuis dat ze met de commissaris van de Koning en de burgemeester van Zwolle in gesprek wilden gaan. Daarop heb ik aangegeven dat ik enkel vanuit mijn rol als burgervader en verantwoordelijke voor de openbare orde wel in gesprek met een afvaardiging wilde gaan indien de afvaardiging vooraf bekend zou zijn. Voor het inhoudelijke gesprek over het stikstofdossier en de handhaving van het beleid daaromtrent is de gemeente immers geen partij.

Vanuit operationele signalen en uit eigen waarnemingen vernam ik dat het niet duidelijk was wie de leiding had bij de betoging en wie welke groep zou vertegenwoordigen. Dit was redelijk chaotisch waarbij sommige agrariërs zelf ook aangaven bij de aanwezige politieambtenaren dat zij niet wisten wat zij nu precies wilden betogen en wat de bedoeling van de dag was.

De situatie was op dat moment diffuus. Er ging geen gesprek plaats vinden in het provinciehuis. Er was niet bekend wat de agrariërs wilden gaan doen. Kort daarop zijn agrariërs gaan rijden met landbouwvoertuigen waarbij ze aangaven naar de binnenstad te gaan. Conform de gestelde uitgangspunten heb ik toen (omstreeks 14.45 uur) een aanwijzing gegeven op basis van art. 6 WOM inzake verkeersveiligheid dat het verboden was om met landbouwvoertuigen naar de binnenstad te trekken. Om deze aanwijzing te effectueren heeft de politie positie gekozen op de bruggen die leiden naar de binnenstad. Daar hebben zij verhinderd dat diverse landbouwvoertuigen de binnenstad in trokken. Daarna kwamen er signalen dat ze richting het stadskantoor en

Datum

2 december 2022

het politiebureau zouden trekken. Op een enkeling na, waarvan geen hinder is ondervonden, heeft dit niet plaats gevonden.

Namens mij is er ondertussen contact geweest met een vertegenwoordiger van de agrariërs. Daarbij is de afspraak gemaakt dat er op de dag van de betoging geen gesprek meer plaats zou vinden en dat er op vrijdag 2 december wederom contact zou worden gezocht om een gesprek op korte termijn in te plannen met een vooraf bekende afvaardiging. Op het moment van schrijven worden is er inmiddels contact geweest en wordt er gezocht naar een moment van gesprek.

Ondertussen (rond 16.00 uur) is er een groep van ongeveer 50 tot 100 personen lopend naar het stadhuis getrokken. De groep bestond uit zowel agrariërs als niet agrariërs. De agrariërs gaven aan het gesprek alsnog te willen en wisten niet van het andere gesprek/afpraak. De afspraak is wederom herhaald door de aanwezige politie en aangegeven dat er vrijdag 2 december contact zal zijn vanuit de gemeente om tot een gesprek te komen. Daarop is de groep uitéén gegaan. Ook de nog aanwezige landbouwvoertuigen in de stad zijn daarna huiswaarts getrokken. Rond 17.30 uur is door de driehoek en het SGBO afgeschaald naar een normale situatie waarbij er uiteraard nog wel gemonitord wordt.

Op een drietal aanhoudingen na en een kortstondige grimmige situatie in het begin van de middag is het verder redelijk ordentelijk verlopen. Dit is mede te danken aan de forse inzet vanuit de politie (3,5 peloton ME, aanhoudingseenheden, de inzet van reguliere agenten uit de wijde omgeving en het basisteam Zwolle), het Openbaar Ministerie en ook vanuit de gemeente/ROVA met diverse afdelingen.

Zolang delen van de agrarische gemeenschap nog geen perspectief ervaart op het landelijk stikstof dossier is het zeer aannemelijk dat Zwolle in de toekomst opnieuw geconfronteerd gaat worden met betogingen. Deze zullen we blijven faciliteren en waarbij we ook zullen optreden indien de situatie daartoe vraagt. Dit alles om de veiligheid van de betogers, de inwoners van de stad en haar bezoekers te kunnen waarborgen.

Met vriendelijke groet,

Peter Snijders, Burgemeester